

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Генчо Василев Вълчев

относно дисертационен труд на тема
**„Типология на дейностите в музикотерапията при приобщаване на деца със
специални образователни потребности“**

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” в професионално
направление 1.2 Педагогика (Специална педагогика)

Докторант: Вая Харилаос Тзока
Научен ръководител: проф. д-р Емилия Хинкова Евгениева

Съответствие на процедурата с действащата нормативна уредба

Със заповед № РД-38-214/10.05.2024г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ по процедурата за защита на дисертационен труд на тема „Типология на дейностите в музикотерапията при приобщаване на деца със специални образователни потребности“ на Вая Харилаос Тзока, редовен докторант по професионално направление 1.2. Педагогика /Специална педагогика/ с обучение на английски език, с научен ръководител проф. д-р Емилия Хинкова Евгениева, за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, съм определен за член на научно жури за тази защита.

Представеният за оценяване и изработване на становище комплект материали е във формат и със съдържание, съответстващи на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св.Климент Охридски”. Освен дисертационния труд (на английски език) са приложени 3 публикации по темата на дисертационното изследване и Автореферат.

Общо биографично представяне на кандидата

Докторант Вая Тзока е бакалавър по Философия, Педагогика и Психология от 1995г. (Университета в Янина (Гърция). Придобива магистърска степен по Психология във Великобритания (2006г.), а през 2013г. се дипломира и като магистър в областта на Специалната педагогика – методика и преподаване на ученици с увреждания в Италия.

От 2020г. Вая Тзока е редовен докторант в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, катедра „Специална педагогика“ на Факултет по науки за образованието и изкуствата по докторска програма «Специална педагогика».

Докторантът владее английски и италиански език (притежава сертификати).

Актуалност на проблематиката на дисертационния труд

Актуалността на изследваната проблематика е аргументирана от значимостта на няколко съдържателни ракурса, дефиниращи параметрите на научната област, в която е развито дисертационното изследване: 1) Влиянието на музиката върху развитието на детето с акцент върху дълбокото въздействие на музикалното образование върху когнитивните функции и невронната мозъчна активност при децата и връзката с техните академични постижения; 2) Влиянието на музикалната терапия върху просоциалното поведение, с цел редуциране на агресията при ученици, изправени пред социални, емоционални и учебни предизвикателства; 3) Терапевтичният потенциал на музиката като мощен инструмент за форсиране на огромяването и обучението на деца със специални образователни потребности.

В този контекст актуалността на темата и нейната дисертабилност са извън съмнение.

Структура и съдържание на дисертационния труд

Дизайнът на дисертационния труд е с класическа структура и включва увод, три основни обособени части: Теоретичен обзор (съдържа 4 параграфа, структурирани като глави, съобразно параметрите на проблематиката); Изследователски подход (включва методологическите параметри и изследователската програма); Резултати от изследването (съдържа две глави: глава 6 включва количествен и качествен анализ на резултатите, авторски предложения и препоръки за интегриране на музикотерапия в образователната среда; глава 7 включва дискусия върху резултатите, изводи и препоръки); списък на ползваните информационни източници (156 източника). Трудът е допълнен и с приложения, които включват елементи от статистическия анализ и част от инструментариума.

Дисертационният труд съдържа 129 страници основен текст, които представляват същинската част на разработката. В текста са включени 6 таблици и 5 фигури. В структурно отношение дисертацията е логично построена и добре балансирана.

Структурата и съдържанието на Първа част (всъщност литературният обзор на проблематиката започва още в Увода) на дисертационния труд (първите четири глави) са демонстрация на добра информираност и познаване на базисната и актуалната научната проблематика в четирите направления, върху които е изградена концепцията на изследването:

- 1) Влиянието на музиката върху развитието на детето;
- 2) Еволюция и актуален статус на теорията за "музикална чуваемост" в теоретико-изследователски и в практико-приложен аспект;
- 3) Педагогически и психологически измерения на фонологичното осъзнаване;
- 4) Връзки между музикалните умения, фонематичното съзнание и уменията за четене.

Извършен е анализ на връзката и взаимодействието на музиката с когнитивните функции и развитието на академичните умения, както и на възможностите за приложение на тестовете за чуваемост на музика към лица с типично развитие и специални образователни потребности.

Доброто познаване на образователния ресурс на учениците със специални образователни потребности, детерминирани от спецификата на техния когнитивен ресурс е обвързано с достатъчни компетенции в областта на фонологичното осъзнаване, музикалните умения, фонематичното съзнание, уменията за четене и връзките между тях.

Подходът към селектиране, систематизиране и анализ на научната информация показва познаване на конкретната проблематика, както и формирано умение за работа с източници на научна информация.

Изследователската програма е представена във втората обособена част на дисертационната разработка. Трудът има ясно формулирана цел. Целите и задачите на изследването напълно кореспондират с декларираната работна

хипотеза. Тя е коректно формулирани и определя акцентите на изследователската програма.

Контингентът на изследваните лица е коректно селектиран, съобразно целта и задачите на изследването.

Изследователската програма е детайлно разработена и в конструктивен план представлява структура изследователски фази. Емпиричното изследване е с добре обмислени хронологични параметри. Инструментариума е разработен прецизно, изследователските процедури са коректно и детайлно описани. Използваните статистически методи за обработка на данни са адекватни на целите на изследването (дескриптивна статистика, тестване на средни стойности с t-тест, корелация на променливи, анализ на дисперсията и др.).

Резултатите от изследването са представени в третата обособена структурна част на дисертацията в две глави: в глава 6 е представен количествен и качествен анализ на резултатите, авторски предложения и препоръки за интегриране на музикотерапията в образователната среда; глава 7 включва дискусия върху резултатите от изследването. Диференциацията на акцентните направления на анализа е съобразно целта на изследването. Статистическите методи са с висока точност и дават възможност за вариативен анализ на данните. Коментирани са перспективи за обучение на деца със специални потребности като се изследват и анализират гледните точки на учителите относно обучението на деца със специални образователни потребности. Интерпретацията на данните е извършена компетентно, направените обобщения и изводи са сериозна база за направените препоръки.

Научнотеоретични и практико-приложни приноси

Приносите на дисертационния труд на Вая Тзока са с комплексен характер:

1) към научната теория по проблема за приложението на музикалната терапия в обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и свързаните с този процес стратегии и образователни технологии (формулирани 3 приноса);

2) приноси с практико-приложен характер (формулирани 2 приноса).

Приемам валидността на приносите, които Вая Тзока е формулирала със забележката, че формулировките можеха да бъдат по-прецизни. Отдавам неточностите на лингвистични дефицити и не ги приемам като слабост на разработката. Искам да отбележа, че при представяне на приносите на дисертационния труд докторантът е бил обективен и не е преувеличил достойнствата на дисертацията.

Автореферат

Авторефератът е във формат и със съдържание, които отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св.Климент Охридски“. Съдържа 41 страници основен текст, в който са включени 8 таблици и 2 фигури. Съдържанието му точно отразява представения дисертационен труд.

Публикации по темата на дисертацията (съдържание и изпълнение на наукометричните изисквания).

Представени са 3 публикации по темата на дисертационния труд – три доклада от научни конференции. Съдържанието на публикациите е в съответствие с проблемните области, обхванати в разработката. По този показател нормативните наукометрични изисквания са изпълнени.

Лични впечатления

Не познавам докторанта Вая Тзока и нямам лични впечатления.

Бележки, препоръки и въпроси

Не е конкретно дефинирана предметно-обектната област на изследването.

Интересен изследователски подход е поставянето на изследователски въпроси в методологията на изследването и не оспорвам неговата модерност и ефективност, но мисля, че трябва да се формулират и конкретни научни предположения (хипотези).

Заклучение

Оценката ми на представения дисертационен труд се базира на следните маркери:

1. Съответствие с регламентите на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на

академичния състав на СУ „Св.Климент Охридски”. – *Представения труд и публикации напълно съответстват на нормативните изисквания.*

2. Приноси. - *Научните резултати, постигнати в дисертационния труд са значими за специалнопедагогическата теория и практика.*

3. Дизайн. – *Структурирането на съдържанието и оформлението са извършени прецизно и компетентно.*

Докторантът Вая Харилаос Тзока притежава необходимия ресурс от теоретични знания и професионални умения по научна специалност Специална педагогика и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Това ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да даде положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на Вая Харилаос Тзока в област на висше образование 1.Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика.

10.06.2024г.
гр. Стара Загора

Доц.д-р Генчо Вълчев